

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název: Akční výbor parlamentní Národní fronty a jeho role ve státním převratu 1948 / The Action Committee of the parliamentary National Front and its role in the Czechoslovak state coup 1948

Autor: Jan Kolínský

Vedoucí: Martin Štefek

Je s podivem, že kromě několika zmínek zejména v knihách Karla Kaplana dosud nebyla zpracována komplexní studie o postavení Akčních výborů Národní fronty (AV NF). Jen velmi málo víme o činnosti Ústředí, ještě méně pak o činnosti výborů na nižších úrovních. Jednalo se přitom o zcela klíčový institucionální mechanismus režimní změny. Zatímco činnost vlády, prezidenta a vedení KSČ v únoru 1948 je již poměrně dobře zmapováno, o revolučních změnách probíhajících takřka ve všech ostatních politických, hospodářských a společenských orgánech dosud akademická produkce podrobně nepojednávala. Bez znalosti role akčních výborů je však příběh o komunistickém převzetí moci neúplný. Jan Kolínský se ve své zdařilé bakalářské práci snaží zaplnit jedno velké bílé místo.

Na osmapadesáti tiskových stranách se rozepisuje o dosud nezmapované činnosti Akčního výboru parlamentní Národní fronty (AV PNF). Záměrem autora bylo posoudit vliv AV PNF na parlament po únoru 1948. Nejprve ve druhé kapitole přehledně shrnul aspekty tzv. „Vítězného února“ (studoval k tomu především práce Kaplana a Vebera), následně v kapitole třetí dobře pojednal o významu a činnosti AV v obecné rovině. Čtvrtá kapitola se pak zaměřuje na fungování Ústavodárného národního shromáždění po roce 1946. K tomu Kolínský využívá bohatou odbornou i memoárovou literaturu.

Jádro práce je tvořeno zejména pátou kapitolou. Autor provedl rozsáhlý výzkum primárních pramenů. Bádal v Národním archivu (fond Alexeje Čepičky), Státním oblastním archivu v Praze (fond Národní fronty) a především pak v Archivu poslanecké sněmovny, kde získal (patrně dosud neznámé) poznatky o fungování AV PNF (zejm. z fondu Spisy Kanceláře). Text se sice koncentruje na parlamentní problematiku (sama o sobě je rovněž dosud spíše méně zpracovaná), svými poznatky však jasně ukazuje, jak důležitý fenomén akčních výborů (nejen na úrovni centra) ve skutečnosti byl. V jednotlivých podkapitolách páté části popisuje jednak administrativní funkce AV, jednak metody vedoucí k „očistě“ ÚNS. Autorova perspektiva tak

mimo jiné nasvětluje situaci uvnitř nekomunistických politických stran NF a roli jejich frakcí v činnosti AV PNF. Ukazuje také, jak se akční výbor stal jakýmsi novým „řídícím orgánem“ parlamentu. Zmiňuje například jeho činnost při rekonstrukci parlamentních výborů či zapojení do samotného legislativního procesu. Fakt, že AV PNF přerostl komunistům „přes hlavu“, Kolínský dokumentuje návrhem Dolanského, Švermové a Kopeckého, kteří již v červnu 1948 navrhovali zrušení orgánu.

Shrnutí:

Jan Kolínský provedl poctivý výzkum a předložil dobře napsanou práci, jež je velmi zajímavou sondou do dosud málo probádané (či zcela neprobádané) oblasti. Text na příkladu AV PNF v Ústavodárném shromáždění ukazuje, jakým způsobem v Československu v roce 1948 probíhala režimní změna. K formální stránce mám jednu připomínku: Číslování práce neodpovídá fakultním doporučením.

Bakalářskou práci **doporučuji** k obhajobě. Navrhuji hodnocení stupněm **výborně** (1).

V Praze dne 12. 6. 2024

Mgr. Martin Štefek, Ph.D.